گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۷۴۵۸
شنبه ۸ مرداد ۱۴۰۱ ۱۲:۲۵

یک کارشناس ارشد بازارهای مالی و انرژی در گفتگو با سنا مطرح کرد؛

تأمین مالی نیروگاه‌های تجدیدپذیر از طریق صندوق سرمایه‌گذاری پروژه (ETPF)

در میان ابزارهای مالی همچون صندوق سرمایه‌گذاری پروژه، اوراق مشارکت، انواع اوراق صکوک (صکوک اجاره، صکوک مرابحه و صکوک استصناع) و قرارداد سلف موازی که بازار سرمایه در اختیار نیروگاه‌های تجدیدپذیر به‌منظور تأمین مالی قرار می‌دهد، صندوق سرمایه‌گذاری پروژه (ETPF)، پاسخگوی مناسب‌تری در ارتباط با تأمین مالی نیروگاه‌های انرژی تجدیدپذیر است.

به گزارش خبرنگاران گروه بورس،بانک و بیمه گزارش خبر، در سال‌های اخیر انرژی تجدیدپذیر به دلیل مزایای زیادی که برای سلامت انسان و کره زمین دارد، به یکی از بنیان‌های تحولات صنایع انرژی در دنیا تبدیل شده است. در حقیقت، عمده کشورهای توسعه‌یافته با سرعتی قابل توجه به سمت بهره‌برداری از انرژی‌های پاک و جایگزین با سوخت‌های فسیلی در حوزه‌های مختلف به ویژه تولید برق حرکت کرده به گونه‌ای که برخی کشورها به صورت مقطعی بیشتر انرژی مورد نیاز خود را به صورت کامل از مسیر تجدیدپذیر تأمین کرده‌اند.
کشور ایران با وجود برنامه‌ریزی‌های چند ساله، موقعیت جغرافیایی، آب‌وهوایی منحصربه‌فرد و ظرفیت‌های قابل توجه برای تولید برق خورشیدی و بادی، هنوز نتوانسته در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر سهم چندانی در سبد انرژی کشور به خود اختصاص دهد. به همین دلیل، با «ناترازی تولید و مصرف انرژی» در فصل زمستان و تابستان مواجه می‌شویم که نمی‌توانیم عملاً در پیک تابستان و زمستان سوخت گاز مورد نیاز نیروگاه‌ها را تأمین کنیم. وزارت نیرو نیز حتی‌المقدور برای در مدار نگه داشتن نیروگاه‌ها از سوخت مازوت یا گازوئیل استفاده می‌کند که این مسئله، روند آلودگی را تشدید می‌کند. در تابستان گذشته، با وجود جایگزینی مازوت باز هم وزارت نیرو نتوانست نیازهای برق را تأمین کند و به ناچار، خاموشی شبکه برق اجرا شد.
این در حالی است که طبق قانون، تمام صنایع تولیدی که متوسط مصرف برق آنها بالاتر از یک مگاوات است مکلف شدند یک درصد از انرژی مورد نیاز خود را از طریق تاسیس نیروگاه‌های تجدیدپذیر تأمین کنند. این الزام می‌تواند فرصت بسیار مناسبی برای توسعه تجدیدپذیرها در کشور باشد. به ویژه اینکه وزارت نیرو طرح‌های تشویقی قابل توجهی را برای اجرایی شدن این مصوبه برای صنایع در نظر گرفته است. طی سال گذشته، برخی از صنایع بزرگ کشور از محل عدم‌النفع ناشی از خاموشی‌ها متحمل زیان تقریبی ۲ هزار میلیارد تومانی شدند و عواقب این خسارت متاسفانه گریبان‌گیر همه بخش‌های کشور شد و در نهایت منجر به افزایش قیمت محصولات و کالاهای نهایی شد.
بهره‌گیری از انرژی تجدیدپذیر نکته طلایی در اصلاح «ناترازی تولید و مصرف انرژی» است. پیشتر، رضا افتخاری، مدیرعامل «هلدینگ انرژی شستا» در گفت‌وگویی با اشاره به منابع مالی قابل توجه در پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر، اعلام کرده بود: «موضوع تخصیص تسهیلات ریالی توسط صندوق توسعه ملی همواره به یک چالش جدی برای شرکت‌های انرژی‌های تجدیدپذیر بدل شده است. اگرچه سرمایه‌گذاران به حضور در صنعت برق و احداث نیروگاه‌های جدید علاقه‌مند هستند، اما ترغیب آنها برای انجام این سرمایه‌گذاری هنگفت نیاز به حمایت و همراهی صندوق توسعه ملی دارد. از این رو مهم‌ترین مشکلی که در حال حاضر با آن مواجه هستیم، عدم همراهی صندوق توسعه ملی برای تخصیص تسهیلات ریالی به پروژه‌های نیروگاهی است.»
با آغاز به کار دولت سیزدهم، رویکردهای وزارت نیرو در خصوص نیروگاه‌های تجدیدپذیر تغییر اساسی داشته است؛ در همین راستا، وزارت نیروی دولت سیزدهم برنامه تأمین ۱۰ هزار مگاوات برق را از مسیر سرمایه‌گذاری صنایع بزرگ و با هدف خودتأمین شدن برق آنها کلید زده است. در حقیقت، به صنایع پیشنهاد شده برق مورد نیاز خود را از طریق احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر یا نیروگاه‌های کوچک‌مقیاس تأمین کنند که این سیاست در صورت اجرایی شدن می‌تواند تا حدی مشکل خاموشی‌ها را برطرف کند.
حال پرسش اساسی اینجاست در شرایطی که مشکلات متعددی نظیر کمبود منابع مالی، عدم اجرای کامل قوانین حمایتی موجود، کمبود منابع مالی در وزارت نیرو و انباشت مطالبات فعالان این صنعت و در نهایت تحریم‌ها، تنها بخشی از موانع پیش روی توسعه تجدیدپذیرها در ایران به شمار می‌روند، چگونه می‌توان پروژه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر را تأمین مالی کرد؟
نقش و اهمیت حوزه‌های پولی و مالی در ایفای نقش تجهیز منابع مالی و هدایت و مدیریت آن به سمت بخش‌های مولد از اهمیت مضاعفی برخوردار است. تأمین منابع مالی در کشور به صورت سنتی در شبکه بانک‌های تجاری و تخصصی انجام می‌شود. اما در سال‌های اخیر حرکتی نوین به سمت فعال‌سازی ظرفیت‌های نهفته در بازار سرمایه برای تأمین مالی شرکت‌ها و طرح‌ها آغاز شده است.
روش‌ها و ابزارهای مختلفی برای تأمین مالی به منظور تأمین تجهیزات، سرمایه در گردش و ... برای پروژه‌های صنعتی، معدنی، ساختمانی و ... در بازار سرمایه وجود دارد که از آن جمله می‌توان به ابزارهای مبتنی بر بدهی (اوراق بهادار اسلامی یا همان صکوک، اوراق مشارکت، گواهی سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری، اوراق رهنی و ...) و ابزارهای مبتنی بر سرمایه (افزایش سرمایه، شرکت‌های سهامی عام، صندوق‌های زمین و ساختمان برای تأمین مالی بخش مسکن و صندوق‌های پروژه محور) اشاره کرد.
از صندوق پروژه تا تأمین مالی نیروگاه‌های تجدیدپذیر
در همین راستا، خبرنگار پایگاه خبری بازار سرمایه (سنا) با محمدحسین عسگری، کارشناس ارشد بازارهای مالی و انرژی، درباره تأمین مالی نیروگاه‌های برق تجدیدپذیر از طریق بازار سرمایه به گفت‌وگو نشست.
محمدحسین عسگری با بیان اینکه مزایای تأمین مالی از طریق بازار سرمایه در سه رویکرد اساسی اقتصاد کلان، بنگاه‌های اقتصادی (شرکت‌های سرمایه‌پذیر) و سرمایه‌گذاران قابل بررسی است، اظهار کرد: جمع‌آوری سرمایه‌های جزئی و پراکنده و انباشت آن برای تجهیز منابع مالی شرکتها و کمک به توسعه و ارتقاء زیرساخت ها و صنایع مادر کشور از جمله مهم‌ترین مزایای تأمین مالی پروژه‌های اقتصادی از نگاه اقتصاد کلان است.
این کارشناس ارشد بازارهای مالی و انرژی ادامه داد: به‌کارگیری پس‌اندازهای راکد در بازارهای غیر مولد در امر تولید و تأمین مالی دولت و مؤسسات، کنترل حجم پول، نقدینگی و تورم از طریق انتشار سهام و اوراق (مشارکت) و رشد تولید ناخالص ملی، افزایش اشتغال و فراهم کردن توزیع عادلانه ثروت از طریق گسترش مالکیت عمومی و ایجاد احساس مشارکت عمومی از دیگر مزایای تامین مالی از طریق بازار سرمایه از نگاه اقتصاد کلان به‌شمار می‌روند.
او با بیان اینکه نیروگاه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر از طریق بازار سرمایه می‌توانند از مزایایی همچون سهولت در تأمین مالی از طریق انتشار سهام و سایر

اوراق بهادار برخوردار شوند، تصریح کرد: افزایش اعتبار داخلی و خارجی و تأمین مالی با به وثیقه گذاردن سهام شرکت در بازارهای مالی داخلی و خارجی، تعیین ارزش بازار بر اساس قانون عرضه و تقاضا و سهولت در تغییر ترکیب سهامداری و انتقال مالکیت و برخورداری از مزایای خاص و اعتباری مانند افزایش سقف تسهیلات بانکی و انتشار اوراق مشارکت همچنین برخورداری از معافیت‌های مالیاتی از جمله دیگر مزایایی است که شرکت‌های سرمایه‌پذیر می‌توانند از بازار سرمایه منتفع شوند.
به گفته این کارشناس ارشد بازارهای مالی و انرژی، انتشار اوراق مشارکت بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی و فقط با مجوز سازمان اوراق بهادار، تبیین چشم‌انداز فعالیت شرکت در آینده و ارزیابی عملکرد شرکت و معرفی شرکت و محصولات به طیف وسیعی از اقشار جامعه و افزایش اعتبار شرکت با توجه به حضور در بازار سرمایه همچنین ارتقای سطح اعتماد عمومی و استفاده از مشارکت عمومی در توسعه شرکت از دیگر مزایای بنگاه‌های اقتصادی در تأمین مالی از طریق بازار سرمایه تلقی می‌شوند.
او با اشاره به پتانسیل های موجود در زمینه احداث نیروگاه های تجدیدپذیر در کشور گفت: مطالعات انجام شده در زمینه پتانسیل‌های بادی، مؤید وجود نقاطی با ضریب تولید بیش از ۶۰ درصد در کشور است؛ به گونه‌ای که می‌توان گفت امکان سرمایه‌گذاری در مناطق مختلف کشور با وجود بیش از ۳۰۰ روز آفتابی در کشور و میزان بالای تولید زباله‌های شهری فراهم است. همچنین، پتانسیل‌های خطوط انتقال آب و مسیرهای جریان آب در رودخانه‌ها، امکان سرمایه‌گذاری برای احداث نیروگاه‌های برق آبی کوچک را میسر کرده است.
عسگری با اشاره به قابلیت‌ها و ابزارهای بازار سرمایه ایران به منظور توسعه در حوزه انرژی به ویژه انرژی‌های تجدیدپذیر تصریح کرد: اوراق مشارکت، انواع اوراق صکوک از جمله صکوک اجاره، صکوک مرابحه و صکوک استصناع، قرارداد سلف موازی و صندوق سرمایه‌گذاری پروژه از جمله ابزارهایی هستند که بازار سرمایه در اختیار نیروگاه‌های تجدیدپذیر به‌منظور تأمین مالی قرار می‌دهد.
این کارشناس ارشد بازارهای مالی و انرژی در ادامه گفت‌وگوی خود با «سنا»، صندوق سرمایه‌گذاری پروژه (ETPF) را از میان دیگر ابزارهای بازار سرمایه، پاسخگوی مناسب‌تری در ارتباط با تأمین مالی نیروگاه‌های انرژی تجدیدپذیر برشمرد و عنوان کرد: صندوق سرمایه‌گذاری پروژه، نهاد مالی است که با اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار تأسیس شده و به جمع آوری سرمایه از عموم و تخصیص آن به سرمایه گذاری در ساخت و تکمیل پروژه معین اشاره شده در اساسنامه صندوق، می پردازد.

او با اشاره به کاربرد صندوق سرمایه‌گذاری پروژه اظهار کرد: این نوع از صندوق‌ها، برای پروژه‌های با جریان‌های نقدی مستمر، پروژه‌های زیربنایی، پروژه‌های با حجم سرمایه‌گذاری بالا و پروژه‌های بلندمدت ابزار بسیار مناسبی به‌شمار می‌روند.
عسگری با اشاره به ارکان صندوق سرمایه‌گذاری پروژه افزود: این صندوق‌ها دارای سه رکن نظارتی (شامل ناظر فنی، متولی و حسابرس)، رکن اداره کننده (شامل مدیر صندوق و هیات مدیره صندوق) و ارکان مرتبط با بازار (شامل متعهد پذیره نویسی و بازارگردان) هستند.
او شفافیت اطلاعاتی را یکی از ویژگی‌های بارز این نوع صندوق‌ها برشمرد و افزود: این صندوق‌ها دارای تارنمای اختصاصی هستند که تمامی اطلاعات، اخبار و رویدادهای مرتبط با پروژه و گزارش‌های ماهانه پیشرفت پروژه در آن منعکس می‌شود. همچنین، گزارش‌های مالی و صورت‌های مالی آنها نیز در مقاطع سه ماهه برای اطلاع همه دارندگان واحدهای سرمایه گذاران و عموم مردم منتشر می‌شود. در پایان فعالیت صندوق نیز با توجه به روش مندرج در امیدنامه این صندوقها امکان تبدیل شدن واحدهای سرمایه‌گذاری به سهام شرکت پروژه یا سایر روشهای تسویه مالی وجود دارد.
به گفته عسگری، در صورت طی مراحل مقرر در دستورالعمل‌های بازار صرفه جویی انرژی، امکان تعلق گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی معادل سوخت فسیلی صرفه‌جویی ناشی از احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر نیز وجود دارد.
این کارشناس ارشد بازارهای مالی و انرژی ادامه داد: پس از احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر، امکان دریافت معادل گواهی ظرفیت آن و فروش آن به متقاضیان جدید انشعاب برق یا متقاضیان افزایش قدرت قراردادی انشعاب برق نیز وجود دارد.
به گزارش سنا، در بودجه ۱۴۰۱ در بخش انرژی، اقدامی همچون استفاده از روش سرمایه‌گذاری صندوق پروژه برای احداث ۵۰۰۰ مگاوات ظرفیت حرارتی لحاظ شده است؛ اقدامی به گفته احمد کفاشی، رئیس امور انرژی سازمان برنامه و بودجه کشور، استفاده از سرمایه‌های مردمی را در احداث و تکمیل نیروگاه‌های برق از طریق ایجاد صندوق پروژه و سهام‌دار کردن مردم، استفاده از روش‌های فاینانس و تهاتر نفت برای احداث یک پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای در کشور، با تقویت و توسعه زیرساخت‌ها و فناوری‌ها و حمایت از شرکت‌های دانش بنیان در زمینه انرژی، کاهش وابستگی به خارج از کشور را امکان‌پذیر می‌کند.

منبع: پایگاه خبری بازار سرمایه ایران(سنا)